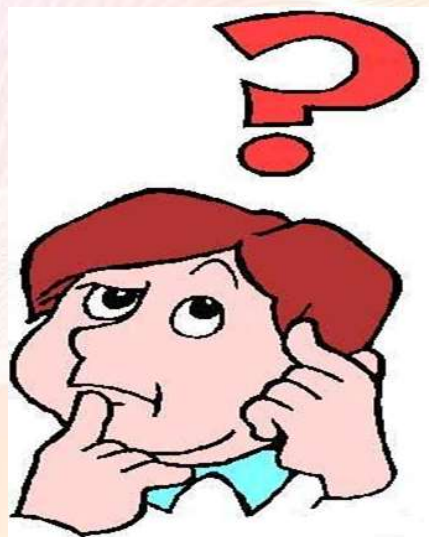

نمونه سوالات درس دهم

۱- تقسیم‌بندی کشوری چیست و چرا صورت گرفته است؟

برای اداره بهتر کشور، کشور را به بخش‌هایی تقسیم کرده اند که به آن استان می‌گویند.

۲- شهرداری چگونه مؤسسه‌ای است؟

شهرداری مؤسسه‌ای است که برای اداره بهتر شهر به وجود آمده و خدماتی به ساکنان شهر ارائه می‌کند.

۳- شهرداری هزینه خدماتی را که به مردم ارائه می‌کند چگونه تأمین می‌کند؟

شهرداری برای انجام این خدمات باید پول زیادی هزینه کند. شهرداری بخشی از درآمد خود را از مردم دریافت می‌کند. برای مثال شهرنشینان باید هر سال مبلغی به عنوان عوارض نوسازی به شهرداری بپردازند.

درس دهم: ایران، خانه ما؟

۴- وظیفه کارکنان شهرداری چیست؟

کارکنان شهرداری تلاش می کنند تا ما در شهری زیباتر با آسایش زندگی کنیم.

۵- مهم ترین خدمات شهرداری را ذکر کنید.

- ❖ احداث و تعمیر یا آسفالت خیابان ها، پل ها، تونل ها و پیاده روها برای رفت و آمد بهتر شهروندان
- ❖ ایجاد فضای سبز و کاشتن درخت و نهال در مکان های مختلف شهر و احداث بوستان، و زمین بازی کودکان
- ❖ نظافت کوچه ها و خیابان ها و جمع آوری و دفع زباله ها
- ❖ نظارت بر ساخت و سازها
- ❖ ایجاد فرهنگ سراها و خانه های سلامت برای اوقات فراغت مردم
- ❖ نظارت بر حمل و نقل عمومی (اتوبوس، تاکسی، مترو) برای رفت و آمد مردم

۶- روستاها چگونه اداره می شوند؟

در روستاها، شورای اسلامی روستا وجود دارد. ریش سفیدان و افراد با تجربه و مورد اعتماد روستا دور هم جمع می شوند و برای بهتر شدن وضع روستای خودشان، اقداماتی از قبیل ساختن یا تعمیر حمام، پُل و مدرسه، مسجد، قنات و امور دیگر، تصمیم گیری می کنند.

۷- ایران از نظر پستی و بلندی به چند بخش تقسیم می شود؟

الف) مرتفع و بلند (ب) پست و هموار

۸- قله های آتشفشانی کوه های آذربایجان کدامند؟

سهند، سبلان

۹- نواحی مرتفع و بلند شمال ایران کدامند؟

کوه‌های آذربایجان (شمال غرب)

رشته کوه البرز (شمال)

کوه‌های خراسان (شمال شرق)

۱۰- کدام رشته کوه مانند دیوار، دریای مازندران را از قسمت‌های داخلی کشور جدا می‌کند؟

رشته کوه البرز

۱۱- قله‌های مهم رشته کوه البرز را نام ببرید.

دماوند، توچال، علم کوه

۱۲- دامنه‌های شمالی و جنوبی البرز چه تفاوتی باهم دارند؟

در دامنه‌های شمالی رشته کوه البرز که رو به دریا قرار دارد، برف و باران فراوان می‌بارد. این دامنه‌ها پوشیده از جنگل‌های انبوه است؛ به عکس، دامنه‌های جنوبی البرز بدون رطوبت مانده و فقط در فصل زمستان برف و باران دریافت می‌کند و در نتیجه پوشش گیاهی کمتری دارند.

۱۳- نواحی بلند و مرتفع غرب ایران چه نام دارد؟ جهت آن چگونه است؟ و وضعیت بارش آن را ذکر کنید.

رشته کوه زاگرس در غرب ایران کشیده شده است و جهت آن شمال غربی - جنوب شرقی است. در دامنه‌های شمال غربی برف و باران فراوانی می‌بارد اما هرچه به سمت جنوب زاگرس پیش می‌رویم از میزان برف و باران کاسته می‌شود.

۱۴- قله‌های بلند زاگرس را نام ببرید؟

هزار و لاله‌زار، دنا، زردکوه

۱۵- قله‌های بلند نواحی مرکزی ایران را ذکر کنید.

شیرکوه، کرکس

۱۶- قله‌های بلند نواحی جنوب شرقی ایران را نام ببرید.

تفتان

۱۷- نواحی پست و هموار ایران شامل کدام ناهمواری‌ها است؟

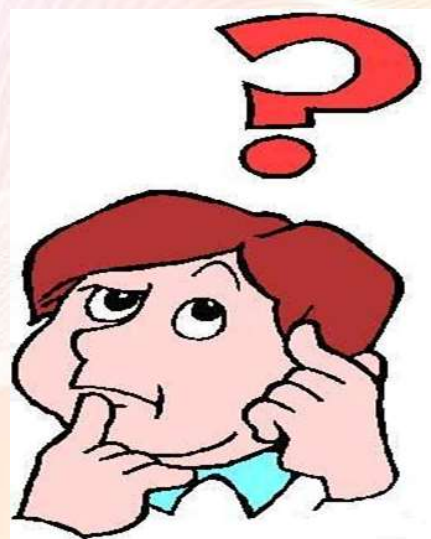
شامل دشت‌ها و جلگه‌هاست

پایان

نمونه سوالات درس یازدهم

۱- زیستگاه (زیست بوم) چیست؟

به منطقه بزرگی که در آن مجموعه‌ای از گیاهان و جانوران خاص زندگی می‌کنند، زیستگاه (زیست بوم) می‌گویند.

۲- مهمترین عاملی که موجب گوناگونی و تنوع زیستگاه‌ها در کشور شده چیست؟

تنوع آب و هوایی

۳- وظیفه کارشناسان هواشناسی در ایستگاههای هواشناسی چیست؟

هر روز عناصر مختلف مثل دمای هوا، میزان بارندگی، میزان رطوبت، جهت وزش باد و سرعت وزش باد را اندازه‌گیری می‌کنند. سپس این اندازه‌ها را ثبت می‌کنند و روی آنها محاسباتی انجام می‌دهند.

۴- مهمترین عناصر آب و هوا چیست؟

دما و بارش

۵- آب و هوای یک منطقه چگونه مشخص می‌شود؟

با اندازه‌گیری میزان دما و بارش یک مکان، در طی ماه و سال می‌توان پی برد که آب و هوای آنجا چگونه است.

۶- به طور کلی ایران را می‌توان به چند ناحیهٔ آب و هوایی تقسیم کرد؟

الف) معتدل و مرطوب خزری

ب) معتدل و نیمه خشک کوهستانی

پ) گرم و خشک داخلی

ت) گرم و شرجی سواحل جنوب

۷- میزان دما و بارش چگونه نشان داده می‌شود؟

به صورت نمودار ستونی و خطی

۸- ناحیه آب و هوایی معتدل و مرطوب خزری در کدام قسمت ایران واقع شده است و ویژگی آن چیست؟

این ناحیه در کنار دریای خزر بین کوه‌های البرز و دریا واقع شده است و در تمام ماه‌های سال بارندگی دارد. بنابراین، مرطوب‌ترین ناحیه آب و هوایی ایران به شمار می‌آید. البته میزان بارندگی از غرب به شرق این ناحیه کاهش می‌یابد. ناحیه خزری، تابستان‌ها و زمستان‌های معتدل دارد.

۹- آیا در ناحیه خزری محصولات کشاورزی نیاز به آبیاری دارند؟

در ناحیه خزری، برای کشت بیشتر محصولات کشاورزی از آب باران (دیم) استفاده می‌شود و فقط برخی از محصولات مانند برنج به آبیاری نیاز دارند.

۱۰- ناحیه آب و هوایی معتدل و نیمه خشک کوهستانی در کدام قسمت ایران واقع شده و ویژگی آن چیست؟

این ناحیه، کوهستان‌های مرتفع ایران و کوهپایه‌های اطراف آنها را در بر می‌گیرد. در برخی ارتفاعات این ناحیه در هنگام زمستان برف زیادی می‌بارد و یخبندان‌های شدید به وجود می‌آید. به همین دلیل دارای زمستان‌های سرد و تابستان‌های معتدل است. این ناحیه، با آنکه تقریباً ۹ ماه از سال باران دارد، در تابستان‌ها خشک است.

۱۱- چرا در ناحیه معتدل و نیمه خشک کوهستانی امکان کشت دیم وجود دارد؟

به دلیل بارش کافی در طی سال

۱۲- پوشش گیاهی در ارتفاعات ناحیه معتدل و نیمه خشک کوهستانی چگونه است؟

در ارتفاعات این ناحیه جنگل ها و مراتعی سرسبز روئیده است.

۱۳- ناحیه آب وهوایی گرم و خشک داخلی مربوط به کدام نواحی ایران می شود و این ناحیه به چه دلیل خشک است؟

این ناحیه که شامل نواحی مرکزی ایران است تابستان های گرم و خشک دارد. خشکی این ناحیه به دلیل آن است که فقط در چند ماه از سال، آن هم به مقدار کم باران می بارد. در بعضی از بخش های این ناحیه، بیابان هایی به وجود آمده است که ممکن است سال ها در آنجا باران نباریده باشد؛ مانند بیابان لوت.

۱۴- در ناحیه گرم و خشک داخلی دما چه وضعیتی دارد؟

در ناحیه خشک داخلی ایران، اختلاف دمای شب و روز زیاد است و تابستان ها هوا بسیار گرم می شود.

۱۵- پوشش گیاهی در ناحیه آب و هوایی گرم و خشک داخلی چگونه است؟

این ناحیه از نظر پوشش گیاهی فقیر است و تنها گیاهان خشکی پسند مانند درختان تاغ و گز و بوته‌های خاردار در آنجا قادر به رشد و نمو هستند.

۱۶- ناحیه آب و هوایی گرم و شرجی سواحل جنوب در کدام قسمت ایران واقع شده است؟ و ویژگی آن چیست؟

این ناحیه در کناره‌های خلیج فارس و دریای عمان، از جلگه خوزستان تا بندر چابهار کشیده شده است. به طور کلی مناطق جنوبی ایران، تابستان‌های بسیار گرم و زمستان‌های ملایم دارد.

۱۷- چرا نواحی ساحلی جنوب ایران جزء نواحی خشک ایران است؟

زیرا میزان بارندگی در این ناحیه بسیار کم است.

۱۸- چرا در نواحی ساحلی جنوب ایران حالت شرجی بوجود می آید؟

به دلیل وجود دریا و تبخیر آب های آن نم هوا زیاد است، حالت شرجی به وجود می آید.

۱۹- چرا در نواحی آب و هوایی گرم و خشک داخلی و گرم و شرجی سواحل جنوب زراعت دیم امکان پذیر نیست؟

به دلیل کم بودن میزان بارندگی

۲۰- چرا بارندگی در نواحی ساحلی شمال بیشتر از نواحی ساحلی جنوب است؟

به دلیل وجود رشته کوه البرز و نفوذ هوای سرد از شمال دریای مازندران

درس دهم : ایران ، خانه ما؟

۲۱- برای هر کدام از نواحی آب و هوایی ایران چند شهر نام ببرید.

الف) معتدل و مرطوب خزری : ساری، رشت

ب) معتدل و نیمه خشک کوهستانی : مشهد، زنجان، کرمانشاه

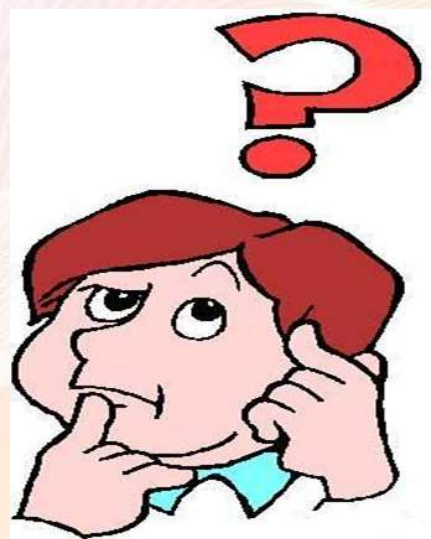
پ) گرم و خشک داخلی : یزد، کرمان، زاهدان

ت) گرم و شرجی سواحل جنوب : بندرعباس، بوشهر

پایان

نمونه سوالات درس دوازدهم

۱- علت تنوع زیاد گونه‌های گیاهی و جانوری در ایران چیست؟

شرایط جغرافیایی ایران

۲- کدام گونه‌های جانوری و گیاهی مخصوص ایران است؟

سوسن چلچراغ، سمندر لرستانی، لاله واژگون

۳- مهم‌ترین عامل از بین رفتن برخی از گونه‌های گیاهی و جانوری چیست؟

فعالیت‌های نادرست انسان‌ها

۴- چرا زباله‌ها حیات زیستگاهها را تهدید می‌کنند؟

زیرا بسیاری از زباله‌هایی که ما تولید می‌کنیم، زیان آورند و سال‌های زیاد در محیط باقی می‌مانند.

۵- انسان در بهره‌برداری از طبیعت چگونه عمل می‌کند؟ مثال بزنید.

ما در بهره‌برداری از طبیعت و رفع نیازهای خودمان باید طوری برنامه‌ریزی و فکر کنیم که کمترین آسیب به محیط وارد شود. برای مثال: کشیدن راه و ساختن خانه‌ها یا شهرها، بدون تفکر و برنامه‌ریزی، جنگل‌ها یا مراتع را از بین می‌برد، برخی برای تأمین زغال و سوخت درختان را قطع می‌کنند.

۶- شکار بی‌رویه چگونه نسل بسیاری از جانوران را در خطر انقراض قرار می‌دهند؟

شکار بیش از حد و صید بی‌رویه نیز باعث کاهش بعضی گونه‌های جانوری شده است. وقتی شکارچیان برای تفریح یا استفاده از پوست، شاخ‌ها و استخوان، حیواناتی مثل گورخر، آهو یا پرندگان را در یک دشت محاصره و به آنها حمله می‌کنند، به تدریج نسل این گونه‌ها رو به کاهش می‌گذارد یا در خطر انقراض قرار می‌گیرد.

۷- تعادل طبیعت چگونه به هم می خورد؟

وقتی درختان جنگلی در یک ناحیه نابود می شوند، جانورانی نیز که غذایشان را در این جنگل ها به دست می آورند، از بین می روند و تعادل طبیعت به هم می خورد.

۸- افزایش جمعیت چگونه بر زندگی گیاهان و جانوران تأثیر بدی می گذارد؟

هرچه جمعیت بیشتر می شود، فعالیت های کارخانه ای و حمل و نقل و تولید مواد سمی هم بیشتر می شود. گازهای سمی که از اتومبیل ها یا کارخانه ها به هوا و آب وارد می شوند یا سم هایی که در آفت کش های کشاورزی وجود دارد، اثرات بدی بر زندگی گیاهان و جانوران دارند.

۹- رابطه درست و صحیح با طبیعت نشانه چیست؟

نشانه شکر گذاری از نعمت های الهی

۱۰- آیا تخریب زیستگاهها آرامش انسان را برهم میزند؟ توضیح دهید.

انسان از دیدن منظره‌های طبیعی لذت می‌برد. ما با دیدن جلوه‌های طبیعی به عظمت آفرینش خداوند پی می‌بریم. همه ما وقتی اوقات فراغت خود را در دامن طبیعت می‌گذرانیم احساس آرامش بیشتری می‌کنیم. اگر زیستگاهها، تخریب یا نابود شوند، انسان از نعمت استفاده و دیدن این زیباییها محروم می‌شود.

۱۱- آیا انسان حق دارد در استفاده از طبیعت زیاده‌روی کند؟ توضیح دهید.

انسان، تنها موجود زنده روی زمین نیست، سایر موجودات زنده نیز حق حیات دارند و مثل انسان، مخلوق خداوند هستند. انسان‌ها می‌توانند فقط در حدی که نیازهایشان را برآورده کنند، از طبیعت بهره‌برداری کنند و حق ندارند به دلیل زیاده‌روی در مصرف یا سودجویی، گونه‌ها را نابود کنند.

۱۲- مهمترین دلایل حفاظت از زیستگاهها کدامند؟

الف) سپاسگزاری از نعمت‌های خداوند

ب) لذت بردن از زیبایی‌ها و تفکر در آفرینش

پ) حق حیات دیگر موجودات

ت) وابستگی موجودات زنده به یکدیگر

ث) فواید گیاهان و جانوران

۱۳- چگونه نابودی برخی از گونه‌های جانوری سبب نابودی جانوران می‌شود؟

وقتی برخی گونه‌های یک زیستگاه نابود می‌شوند، غذای برخی گونه‌های دیگر کم می‌شود و آن گونه نیز شروع به کاهش می‌کند، در نتیجه تعادل زندگی در آنجا به هم می‌خورد.

۱۴- برخی از فواید گیاهان و جانوران را ذکر کنید.

بعضی از جانوران و گیاهان منابع غذایی برای انسان‌ها هستند. ما از گوشت برخی دام‌ها یا پرندگان و میوه‌ها، غلات، سبزیجات و چای تغذیه می‌کنیم. بعضی از گیاهان خاصیت دارویی دارند و برای درمان بیماری‌ها استفاده می‌شوند. بخشی از داروهایی که در داروخانه‌ها فروخته می‌شوند از عصاره گیاهان به دست آمده است.

۱۵- مهمترین وظیفه سازمان حفاظت از محیط‌زیست چیست؟

مهمترین وظیفه سازمان حفاظت از محیط‌زیست، مراقبت از زیستگاههای طبیعی کشور و جلوگیری از تخریب و آلودگی آنها است.

۱۶- مهمترین شغل در سازمان حفاظت از محیط زیست چیست؟ محیط بان

۱۷- وظیفه و مسئولیت محیط بانان چیست؟

محیط بان ها مسئول اجرای قوانین و مقررات محیط زیست در یک منطقه هستند. محیط بان ها از منطقه تحت نظارت خود، بازدید می کنند و کلیه رویدادها یا فعالیت هایی را که موجب تخریب محیط زیست می شوند شناسایی می کنند.

۱۸- محیط بانان چه مواردی را به سازمان خود گزارش می دهند؟

آنها ممکن است قطع درختان، بوته کنی، شکار غیرقانونی، روشن کردن آتش، آلودگی های محیط زیستی یا سیل و طغیان رودخانه را در یک مکان مشاهده کنند و آن را به سازمان گزارش دهند. بدین ترتیب محیط بانان با همکاری سایر اعضای سازمان از آلودگی و تخریب محیط زیست جلوگیری می کنند.

درس دهم: ایران، خانه ما؟

۱۹- برخی از کارهایی را که ما برای حفاظت از محیط زیست می توانیم انجام دهیم را ذکر کنید.

الف) نچیدن گل ها

ب) کاشت و نگهداری گیاهان در محیط زندگی

پ) قرار دادن غذا و آب برای حیوانات در زمستان

ت) قرار دادن باقیمانده برنج یا نان برای پرندگان

ث) کاهش مصرف کاغذ و دستمال کاغذی و جدا کردن کاغذ از زباله های تر

ج) نخریدن وسایل تزئینی درست شده از اعضای حیوانات

چ) روشن نکردن آتش در جنگل

ح) تماس با شهرداری یا سازمان حفاظت از محیط زیست در صورت بروز آلودگی مهم در محل زندگی

۲۰- منظور از منطقه حفاظت شده چیست؟

سازمان حفاظت محیط‌زیست، برخی از مناطق کشور را که در آنجا حفظ و تکثیر نسل جانوران یا گیاهان اهمیت خاصی دارد، به عنوان منطقه حفاظت شده اعلام می‌کند. این منطقه ممکن است جنگل یا مرتع یا دشت و کوهستان باشد.

۲۱- چند مورد از مناطق حفاظت شده ایران را بگویید.

برای مثال، منطقه جنگل‌های حرا در آب‌های خلیج فارس و دشت ارژن در فارس و اُشترانکوه در لرستان از مناطق حفاظت شده کشور ما هستند.